

sõbrad ja mänguseitsilised, soe tuba- söök ja siis need tähtsamad päevad teie elus: sünnipäevad ja pühad..... Teie mõtteid ma ei tea ju, ja mida suuremaks saate, seda vähem teie omi mõtteid avaldate. Nüüd pean varsti lõpetama kirjutamise, sest pole mul enam midagi teist kirjutada...

Kodused jõulud algasid seekord kirikuskäimisega, selles pisikeses koduses kirikus. Rahvast oli vähe- õpetaja rääkis ka iga lapsega.....

Meil olid külas keegi pr. Saar ja Koolid muidugi. Saite palju harilikke kingitusi -mängisite kolmeküsi ja olite tavalises jõuluõhtu ärevuses. Mul oli palju tegemist. Aga röömustasin koos teiega. Peaaegu terve öö olime ülal. Kõik jäid meile ööseks.

Homme on teil gaidide pidu - jälle meil minek ja teil mängu ja röömu. Sa esinesid Gaidide peol näidendis Oravana ja pesupesejana. Ömblesin sulle selleks pruuni sabaga orava-ülikonna.

Jsa oli vahepeal tervem, aga nüüd on tal selg nii haige, et ei saa liigutada. Vaene isakene, viimasel ajal sageli haige. Teie aga olete terved olnud ja mul on võimalus töötada. Midagi ei tea kodustest- mure nende pärast.....

Tea, et ise terve olen - ja saan perekonna eest hoolitseda.

31.dets.1950

Jälle on meil pidu- seekord Koolide juures.

Peame vanaaasta õhtut ja meil oli väga lõbus. Sulle ei meeldinud need rohked söögid ja Helmi ema aga sündis sind... Mina sind ju kodus ei sunni- sööd ise mis soovid-olen liberaalne

18.1.51

~~XXXXXXXXXXXX~~

52

Näe kui pahasti läks, olen juba lo päewa haiglas olnud.

6 Jaanuaril olid abielupaar RÄHESOOD meil- siis juba oli mul jalg paistes ja valus. Kaebasin häda neile, sest vanasti olid ju apteekerid ikka ka teadlikud mitmesugustest haigustest.

Ja Hr. Rähesoo on ju Doktor sellel alal. Ta soovitas mul teha kuumad jalavannid, sest arvatavasti olevat see vaid reuma. Sooja vanni ma siiski ei teinud, sest nad läksid ära väga hilja öhtul- ja pidin ju magama minema.

Hommikul oli jalg kiviköva ja sinakas ja valutas mis hirmus. Söitsin tööle- sealse arsti juurde.

Sain päris shoki, kui arst ütles, et peab mind lamaid saatma haiglasse, sest on tegemist verepropiga.

Teie olite just külmetanud ja see oli hommikul kell 8 kui kodunt ära tulin. ütlesin teile jääge seniks voodi, sest ma ei julge teid jätta köetavasse tuppa- ja isa oli läinud juba Nordanosse. Lubasin tunni ajapärast tagasi tulla.

Olin väga mures teie üle ja meeleheitel- mis saab teist nüüd!

Õed haiglas helistasid meie vastas olevasse piimapoodi.

Meil ju telefoni ei olnud. Poeomanik lubas korraldada, et keegi teie eest seniks hoolitseb, kui isa koju tuleb.

21.1.51

Jsa tuli teine hommik haiglasse ja kaebas, et teie ei söö, ehkki ta on teinud väga hea hernesupi! Sain aru, et see nii ei lähe ja palusin isa kutsuda teile arsti.

Hermiine Andresson külastas teid ja tegi korralduse, et sina lähed lastehaiglasse- kuna sul oli köpsupõletik.

Marje viidi päästearmee lastekodusse-Limhamni.

19.1.51

53

Mina pean lamama- jalg kõrgel. Arvatakse 3 nädalat.

Olin nii närwiline eelmise päew teie pärast, et sain kõrge palaviku. Arstid tormasid kohale ja imestasid, mis on juhtunud. Seletasin neile meie olukorra ja ütlesin, et ma tunnen end hästi, ainult mure lastepärast on mind erutanud.

21.1.51

Täna on pühapäev olen juba 2 näd. olnud haiglas. Jgatsen ja muretsen teie pärast. Sind lubati seniks Flensburgis hoida, kui koju tulen. Oled juba terve- aga ega isa ei saa sinu eest ise hästi hoolitseda.

Mina tehin juba 2 tundi ülal olla. Jalg on märksa parem. Eile tehti südamest ja jalast röntgeni pildi, loodan- et kõik on kaorras.

23.1. Loodan, et saan laupäeval koju- siis juba teel koju võtan ka sinu kaasa. Jgatsed kindlasti koju, sind ju tunnen. Minul on muidu hea, ainult olen rahutu teie ja isa pärast.

5.2.51

Olete nüüd mõlemad kodus, Marje töime alles laupäeval. Sina aga oled juba nädal kodus olnud. Esimene nädal oli sul õhtupoolikul palavik.- kuid sel nädalal oled juba kosunud ja tubli. Muidugi oled isutu, nagu alati. Peaksid rohkem väljas mürama, eks siis tuleks ka söögiisu. Ma ei käi veel tööl, lähen end 12.2. arstile näitama. Sina räägid, et haiglas olnud toredad õed ja talitajad, kes lastega on mänginud ja vallatlenud.

17.3.51

54

Olen juba kaks nädalat töötanud HELGE HANSSONI juures. See töökoht on samas tänaval, kui elame. Nii lähedal et saan ka teid silmas pidada. Esialgu käite veel lasteaias, i isa viib teid sinna hommikuti. Mina toon teid õhtuti ära. Sina käisid täna minuga hambaarsti juures. Nüüd on kõik hambad korras- aga sul tuleb just praegu uusi hambaid. Sa näid kuidagi apaatne ja väsinud. See haigus pole vist ikka täiesti kadunud, või oled sa nii nõrk?

19.3.

Täna öösi jäite lasteaeda- väljas tuiskab ja tormab. Autod-trammid ja bussid streigivad, ma ei saa teid koju tuua. Pidin sulle valetama, et ka meid ei ole kodus, oleme Nordanos ja ei saakoju. Sest sa nutsid ja palusid- et sulle järgi tuleksime. Aga kuidas saame seda teha- pole liiklusvahendeid ja lumesadu ja torm on nii tihe, et ette ei näe..... Lõpuks rahunesid ja pidin sõna andma, et homme teid ära toon.

2 mai 1951

Teie olete munadepühadest saadik üksinda kodus. Trammi streik kestis kaua ja olin sunnitud teid nädalaid kodus hoidma. Mina algan tööd kell 7, teie magate kodus. kell 9 tulen koju, söödan ja riietan teid ja annan teile mingi tegevuse, või tohite väljas mängida. Meie tänav on ju vaikne ja näen teid tööaknast. Ka käite end ise näitamas. Oleme seal tööl omaette umbes 15 naist. Teeme õieti mis ise soovime, ülemusi pole.

Kella poole 1-st kuni poole kaheni tulen jälle koju annan teile lõunasööki Panen kella helisema, siis riietute ja lähete öue, tohite mängida ka minu töö öues. Teile meeldib see uus eluviis ja olete tõesti haruldaset tublid. Sina vaatad ka Marje järgi ja Marje on sulle ka moraalseks toeks oma julge pealehakkamisega.

Teie ei soovi enam lasteaeda tagasi minna-kuigi trammi ja bussi streik löpeks. Pealegi algad kooli sügisel.

Lähen laupäew arstile, sest üks esimesest hammastest kasvab sul viltu.

10. juuni. H ambaarsti juures olen käinud paar korda, aga keegi ei taha midagi ettevötta sinu esimese hambaga. ütlevad-see pole nii halb ja pealegi kaotad veel hambaid ja siis läheb see esimene hammas ise sirgu. Ma ei usu- aga ei saa parata.....

Täna on pühapäew ja pidasime sinu sünnipäewa ära. Jsa ja mina ärkasime pool 6 -tegime laua teile korda -tordi-küünalte ja kingitustega. Terve korter on täis ilusaid sireleid.

Lõhnab uimastavalt-Hr. Rautok oma rootsi sõbratariga olid ka meil külas ja võtsid osa sünnipäewast. Oli jälle üksneist

toredatest päewadest. Hr. Rautok mängis suupilli ja ta pruut laulis! ja mängis gitarri. Nii äratasime sinu! Jooksid öösärgis

Sirelitega kaunistatud tuppa. Said jälle uue nuku ja ühele vanale nukule uue pea- vesivärvid, -nukudele lutt ja pudel piimag muidugi ohtralt ka raamatuid ja muid. Tegime palju ülesvõtteid Jlm on kahjuks külm ja vihmane. Meie alaline sõber ja külaline perekond Kool on asunud Kanadasse. Kahju, nii häid sõpru pole kerge saada.

5b

12.aug. Jkka pikemaks ja pikemaks jäävad kirjutamise vahed, peaksid nüüd varsti ise jätkama. Ma ei oska enam muud kirjutada, kui meie perekonna üldist elu, sinu mõtteid ma ju lugeda ei saa.

Sul on juba oma arusaamine asjadest ja mõni asi, mis on minule võrratult tore, ei pruugi sulle üldse meeldida. Oled oma vanusele väga hästi arenenud -örn ja tundelik. Ka abielupaar SEPAD, kes meie majas elasid - on Kanadasse lahkunud, samuti Ritsungud ja veel teised meie head sõbrad. Oleksime ka kaas läinud, aga isal on ju töökoda ja see seob meid - seda pole nii kerge realiseerida. Jsa loodab ju nii palju oma ettevõttest, ehkki kõik areneb vastupidi.

Sina alga varsti kooli. Otsin sulle ilusa vihmamantli ja kingad, ja kleidiriide.

Mul on töö kõrvalt hea-minuga olakse rahul. Jmelik-mulle pole kunagi meeldinud öblemine - ja nüüd korraga on see mu kutse ja pealegi edukas. Palkagi lubati juurde panna.

~~Ääke~~ 15.aug. Jälle tülitasin asjata üht hambaarsti ja soovisin, et midagi su hammastega ettevõtavad. Oodaku meie agarahulikult, küll ise õigeks lähevad!

27.8.1951

Täna algas su esimene päev koolis. Lapsi oli palju - tervelt 9 paraleelklassi. Igas klassis 25-30 õpilast. Sinu klassi number oli 8. Sa said noore armsa õpetaja ja sa olid õnnelik selle üle. Peale koolist tulekut võtsin sind rattale, et osta võimlemisriideid sulle. Aga teel sinna juhtus sinuga õnnetus. Su pikad ja peened

jalad olid otsinud tuge ja sattusid kannada ratta kodarate vahele. Mina pidurdasin ja nägin seda kohutavat õnnetust. Rahvast kogunes meie ümber ja kutsuti ambulans.

Politsei auto oli ka kohal. Haiglas ömmeldi sul kand kinni. Olid tubli, ei nutnud ega hädaldanud. Ma ise olin hirmust ja ahastusest kui halvatud.

31. aug. 57

Täna on neljas päev sul jalaga haige olla. Teised käivad koolis ja sina oled kodus haige. Hüppad ühe jalaga ringi. Homme lähen sinuga jälle haigla, taenasin meie majavalitsejalt lapsevankri ja viisin sind sellega haiglasse. Arst lubas sind hakata ta sapisi käima.

15. sept. Viin sind lapsevankriga hommikuti kooli ja toon su ka ära. Kõik tahavad sind aidata ja õpetaja ütleb, et ta on ise määranud ühe tüdruku sinu abiliseks. Muidu kisuvad sinu pärast. Sul läheb koolis hästi - õpetaja kiidab sind oled ta eriline lemmik - joonitada kui 14 aastane.

30. okt. 1951

Täna oled eesti koolis pealelõunat, Sa oled hea õpilane-hoolas, puhas ja korralik.

3. det. 1951 Sul on kurk haige - pean arsti juurde minema. loodame, et midagi tõsist pole.

16. det. Täna on eesti lasteaia jõulupuu - ka teie olete kutsutud. Sina deklameerisid - hoolimata külmast saalist oli teil lõbus ja jooksite ja mägisite.

1957 lk 58

Täna oli jälle eesti algkooli jõulupuu- jälle esinesid sal
midega ja saite rohkelt kingitusi- arvatavasti oli teil
torepäew.

24.dets.Suurim päew aastas.Sedaootate ikka juba dets.alul

Jälle oli ehitud jõulupuu- kingitused- seekord nukud, mis
räägivad. Juba suurem raamat Tootsi lugudest KEWADE 1

Seekord oli terve rida vanapoisse meil külas. Jvanov,
Aalberg, Kust ja Laasberg. Daamidest pr. Jensen.

Helmit ja abielupaar Kooli polnud- eks tema puudus teil.

Jkka pole midagi kodumaalt kuulda- kas mu omaksetest keegi
elab ja kus ja kuidas?

27.dets.Jõulud on läbi. Täna oli meile külaliseks prl. Olsson

meil täiskasvanuil oli lõbus, aga sind see kõik ärritas ja
olid pahur- miks?

6. Jaan 1957¹⁹⁵⁷ kell on lo öhtul. Marje magab juba ammu, aga
sinul pole und- mis probleemid sul on- nähtus hiljem.

Sul oli "röda hund" ja sa oled kodune- hakatuse kartusel
ei tohi sa kooli minna. Sa oled punaselapiline, muide mürad
ja naljatled ja Marje teeb sinu kulul nalja su välimuse

pärast. Öhtul kui minagi juba voodis olin ja maja oli pime,
küsisid- kas tohid minu juurde tulla- sul olevat midagi
südamel. Seal siis meie lamasime sooja teki all pimedas:

Mul on suur mure, algasid sa, :Kui kodus öhtupalve ütlen,
siis on mul kõik mõtted koos palve juures. Aga koolis loeme
ka palvet, aga ma ei saa mõtteid koos hoida- on nii raske
liiga palju on inimesi mu ümber.....

Oled õiglane- tundelik ja õrn. Lohutasin sind sellega, et ka teised ja keegi ei saa mõtteid koguda suure inimhulga ees. See ei ole sinul mingi viga- see on lihtsalt ikka nii. Varsti jäid rahulikult magama ja mina jäin edasi mõtisklema, milline imelik- järelmõttlik laps sa oled.... minu kallis väike Sirje.

Sa mõtled vahel palju ja esitad nii teistsuguseid küsimusi: näiteks- ema, ega see ei sobi ju kui keegi ütleb lapsele "inimene", mis vastan sellele. Oled väikene aga ikkagi inimene, kuigi see oleks ka minul imelik, sind inimeseks hüüda. Sul on pikad juuksed ja just nüüd näid võrratult habras ja armas. Marje on märksa tugevam, hingelt ja kehalt.

16. märts 1952

Varsti oled 8 aastane, ikka pole teateid kodumaalt,

Sinul on koolis arvatavasti tore, oled häid sõpru saanud ja eilekäisite kooliga kinos. Sa ei saanud kõiki aru, sest su rootsikeel pole veel nii hea. Õpetaja oli öelnud teile kellaja, millal pidide kogunema, et kinosse minna. Sina said valesti aru ja jäid hiljaks minemisega. Sa ei teadnud ka kino nime. Olid läinud siis taksi auto juurde ja küsinud, mis maksab, kui ta sind kinosse sõidab. Autojuht oli juhatanud su trammile. Sul oli ju ainult 50 ööri. Sa jõudsidki lõpuks kinosse teiste juurde. Tubli ja tragi olid- kuidas sa seda siiski saavutasid ma veel praegu ei tea!

8 mail 1952 Käisime perega Stockholmis. Olime seal 25.4.

60

kuni 6 maini. Olime Maandite juures külas. Elvi Hütsti juures
ja ka Helmut Maandi juures. Enamiku ajast elasime Meristu juures.
See on su onutütar -ta mees ja nende Merikene.
Külastasid veel oma gümnaasiumi klassijuhataja ja ajaloo õp.
pr. Lindströmi. Jätsid koos külastasime veel tööstur Laasi ja
isegi kuningakoda ei jäänud meil vaatamata.
Merikesega saite headeks sõpradeks. Sul oli kahju tasta lahkuda
9. mail 1952 - löikasin näpud otsast tüki ära - kahju, ei saa
kavatsesid pesu pesta. Pesuköök on meil ju vanaaegne ja tuleb
kõik käsitsi pesta.....

30 mai 1952

Minu näpp on terve, aga olen nüüd isale abiks
ja ajutiselt töölt vabaks võtnud. Tal on palju tööd just nüüd.
Sinul oli eile kooliga väljasõit. Hommikul kell 7 lahkusite
rongiga Malmöst. 1300 last oli kogunenud kooliõuele.
Sõjaväe orkester oli teie rongikäigul ees.
Sõitsite Östervärni jaama kaudu - pole pikk tee teie koolist.
Malmö sadas rahet ja vihma, kuid teie saite vaid vähe vihma.

1. juuni. Oli jälle eestikooli pidu - kooli lõppu tähistati
sellega, sina ütlesid üles salm: Kanaperes peeti sünnipäeva pidu
Said palju ja pikka aplausi, sulle sobivad sellised ülesanded

11. Juuni 1952

Jälle sünnipäev. Tuba täis sireleid - sul ju ka
kooli lõpp ja eksami päev. Tunnistus on hea. Mina ja Marje läksi-
me sinuga seekord kaasa kooli. Sa viisid õpetajale nekke.
Kõigil lastel olid vanemad kaasas. Tegate näidendid ja esinesite
deklamatsiooniga. Kell 3 algas sinu pidu - kutsunud olid hulgaliselt

61
kooliõdesi ja vendi. Pakkusin, torti-jäätist vahvleid.
Said hulgaliselt kingitusi. Jsalt arstiasjad-minult rannapalli
Marjelt viiuli ja palju kingitusi sõpradelt.

See oli su esimene "teistsugune sünnipäev" ilma täiskasvanu-
teta - rohkem sobiv suurtele tüdrukutele, nagu sina juba,

7. sept. 1952 Oled alanud teises klassis. Koolides hakatakse
lastele süüa andma. Punnisid kül vastu, aga nüüd oled harjunud.
Homme hakkad ka eesti koolis käima. Mina käin igapäev isal
abiks- aga edaspidi lähen oma tööle tagasi. Aitan ainult
isa jalule....

18. dete.

Oli jälle eestilaste jõulupuu. Olime perve perega
seal. Pühapäev oli eestikooli jõulupuu. Eks neis oli nagu tava-
liselt- palju juttu täiskasvanuil isamaast ja lootustest
koju pääseda ja teie mudilased mängite ja röömustate
paljude mängukaaslaste üle.

Rootsi koolist sais pühadeks tunnistuse ja see oli väga hea
esinesid jälle deklamatsiooniga-said kiitust. Aga sul ju
mitmeaastane vilumus juba lasteaia ajast.

24. dete. 1952

Kodune jõulupuu on ju aasta röömsam aeg.
Said meilt nahast portfelli-nukumALLE, Nadjalalt USAst
käsitöökarbi. ja Helmilt nukuserviisi.

Onu Edult plekist pliiatsikarbi.-pätklitest KITSE
Esimene pühapäev käisime vanaema hual. ja kirikus. Teine püha
kines- ,Jõuluvanaks oli onu Laasberg. Ega teie enam jõulu-
vana usu.....

Käin jälle endisel tööl. Onu Eduard on kolunud meie juurde ja elab sin nii kaua, kui ta lapsed talle pileti Canadasse saadavad.

Meie elu läheb keskmiselt. Käin tööl ja hoolitsen teie ja isa ja ta venna eest. Mul on tööd palju ja pole enam aega kirjutada.

1953 11juuni

Hakkan ikkaharvemini ja harvemini kirjutama ja palun varsti sind ise edasi jätkata. Täna saad ju 9 aastaseks ja mis võin nii suurest tüdrukust kirjutada. Sa elad ju oma maailmas-oma mõtete ja arusaamistega.....

Sa said isalt käekella, minult vesivärvid ja joonistus plokki. Onu Edu elab endiselt meil ja teie olete head sõbrad. Sünnipäeva pidasime ka tavaliselt-sireelite ja muuga.

20 sept. 1953

Näe siis, ikka pikem vahe kirjutamisel. Polegi mul aega ega kohta. Teine tuba on EDU käes. Sa oled 3 klassis. Jälle on sul uus ja noor õpetaja. Oled temaga hea sõber ja ta lemmik. Sul on isa klaverit õppida. Koolis tehti sinuga proovi- ei tea veel kas oled sobiv? Kell on 11- teie magate, aga isa ei ole veel Nordanost tulnud, ootan teda rahutult- kas on midagi juhtunud? Ömblen teile uusi palituid. Tegemist on mul palju...

9 detsembr. 1953

9 dets.1953

63

Juba oleme lo aastat siin olnud vähemalt varsti, aga midagi polekodumaalt kuulnud, kas keegi neist elab?

Ei ole enam lootusi koju saamiseks, need rumalad mõtted peame maha matma....Kes aitab meid koju tagasi, ega meie pärast midagi ette ei võeta, olime ju ainult 1 milj. terve ees rahvas, see on tilk vett suures meres.

24.dets.1953

Jõulud jälle ja hubane kodus olemine, nagu alati.

Meie paremad sõbrad on lahkunud. Keegi pr. Jensen on meie igapäevane külastaja.

Said palju kingitusi: maniküürkarbi, -nahast rahakoti, värvi pliiatsid, Suure nuku, mis kujutab ELISABETHI (ingl. kuning.) ja muud.

Oled korralik ja heatüdruk ja vaatad ka Marje järgi.

Jsa vend sõidab 2 veebr. Canadasse, seni õhame juba tema kui perekonnaliikmega harjunud.

Mina töötan endiselt ja aeg kaob kiirelt tegutsemisega.

Lööpp ... jatka -kui soovid ise....

andmed isa kohta:

Jsa on päritus Viljandimaalt-Vana Kariste vallast Kahvri talust. Selle talu päris ta oma isalt -kes oli sünd: 1839. nimi ka Hans.

Ema oli Marie Koop-(uuesti abielus Jaan Sillaga) ta oli sündinud 12.mail 1870-, suri Malmös 20 dets 1947.

Jsa vennad: August(surnud lapsena) Arvi sünd 1902- abielus Luisega-elukoht Florida,Hollywood.

Eduard sünd: 1895- abielus Nadjaga.

Nende lapsed Feliks ja Reeli.Feeliksil 2 poega ja abielus EVELYNiga.

Reeli abielus Priido Meristuga: 3 tütart.

Sinu isal oli veel poolvend:Karl: ta oli sündinud enne kui Mareie(neiu nimi Sild) oli abielus.

